

LJUBLJANA SCHOOL OF BUSINESS

EECME 2019

Proceedings of the 1st International Scientific Conference

**EASTERN EUROPEAN CONFERENCE
OF MANAGEMENT AND ECONOMICS**

May 24, 2019

*Co-organizer of the Conference:
Odesa Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics,
(Odesa, Ukraine)*

Editors: Lidija Weis, Viktor Koval

Ljubljana, Slovenia
2019

EDITORS:

Lidija Weis – Doctor of Business Administration, Professor, Dean of Ljubljana School of Business, Slovenia.

Viktor Koval – Doctor of Economics, Associate Professor, Odessa Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics, Ukraine.

CHAIRMAN OF CONFERENCE ORGANIZING COMMITTEE:

Lidija Weis – Doctor of Business Administration, Professor, Dean of Ljubljana School of Business, Slovenia.

CONFERENCE ORGANIZING COMMITTEE:

Darko Bele – Director of Ljubljana School of Business, Slovenia.

Yaroslav Kvach – Doctor of Economics, Professor, Director, Odessa Trade and Economic Institute of Kyiv National University of Trade and Economics, Ukraine.

Julija Lapuh Bele – Doctor of Educational Sciences, Professor, Ljubljana School of Business, Slovenia.

SCIENTIFIC COMMITTEE OF CONFERENCE:

Nevenka Maher – Doctor of Economics, Professor, Ljubljana School of Business, Slovenia.

Ivan Toroš – Doctor of Management, Professor, Ljubljana School of Business, Slovenia.

Milena Fornazarič – Doctor of Business Administration, Professor, Ljubljana School of Business, Slovenia.

Agnieszka Generowicz – Doctor Habilitated, Professor, Cracow University of Technology, Poland.

Ryszard Pukala – PhD, Professor, Vice-Rector of Bronislaw Markiewicz State Higher School of Technology and Economics, Poland.

Krzysztof Gaska – Doctor Habilitated, Professor, Silesian University of Technology, Poland.

REVIEWERS:

Jeļena Badjanova – Doctor of Pedagogy, Associate Professor, Daugavpils University, Latvia.

Badri Gechbaia – Doctor of Economics, Associate Professor, Director of National Institute of Economic Research, Georgia.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

005(082)
33(082)

INTERNATIONAL Scientific Conference Eastern European Conference of Management and Economics (1; 2019; Ljubljana)

Proceedings of the 1st International Scientific Conference Eastern European Conference of Management and Economics, May 24, 2019 / [organizer] Ljubljana School of Business, co-organizer of the Conference Odesa Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics, (Odesa, Ukraine); editors Lidija Weis, Viktor Koval. - Ljubljana: Ljubljana School of Business, 2019

ISBN 978-961-91021-7-6
1. Dodat. nasl. 2. Weis, Lidija
COBISS.SI-ID 300302592

Publisher: Ljubljana School of Business
Tržaška cesta 42, 1000 Ljubljana
info@vspv.si

Authors are responsible for the content and accuracy

Published under the terms of the Creative Commons © Ljubljana School of Business, 2019
CC BY-NC 4.0 License © Collective authors, 2019

**ROLE OF POPULATION SAVINGS IN FORMATION RESOURCE POTENTIAL
OF BANKS**

Yana Shmuratko

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at the Department of Banking,
Odessa National University of Economics, Odessa, Ukraine

Victoria Kovalenko

Doctor of Economics, Professor,
Professor of the Department of Banking
Odessa National University of Economics, Odessa, Ukraine

**РОЛЬ ЗАОЩАДЖЕНЬ НАСЕЛЕННЯ У ФОРМУВАННІ РЕСУРСНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ БАНКІВ**

Яна Шмуратко

к.е.н., старший викладач кафедри банківської справи,
Одеський національний економічний університет, Одеса, Україна

Вікторія Коваленко

д.е.н., професор,
професор кафедри банківської справи,
Одеський національний економічний університет, Одеса, Україна

Функціонування банку як фінансового посередника неможливе без залучення грошових ресурсів, які знаходяться у розпорядженні домогосподарств і суб'єктів економічної діяльності. Залучені кошти створюють ресурсний потенціал для проведення усього спектру операцій, що здійснюють банки у процесі своєї діяльності. Проте, спроможність банків ефективно функціонувати та динамічно розвиватися значною мірою залежить від наявного ресурсного потенціалу, а також їх здатністю за необхідності залучати додаткові обсяги ресурсів на прийнятих умовах, що характеризує ресурсний потенціал банків.

Заощадження є одним із ключових понять в економічній теорії. Зміст та економічну природу даної категорії вивчали класики та сучасні науковці, досліджуючи природу національного доходу, інвестицій та економічного зростання.

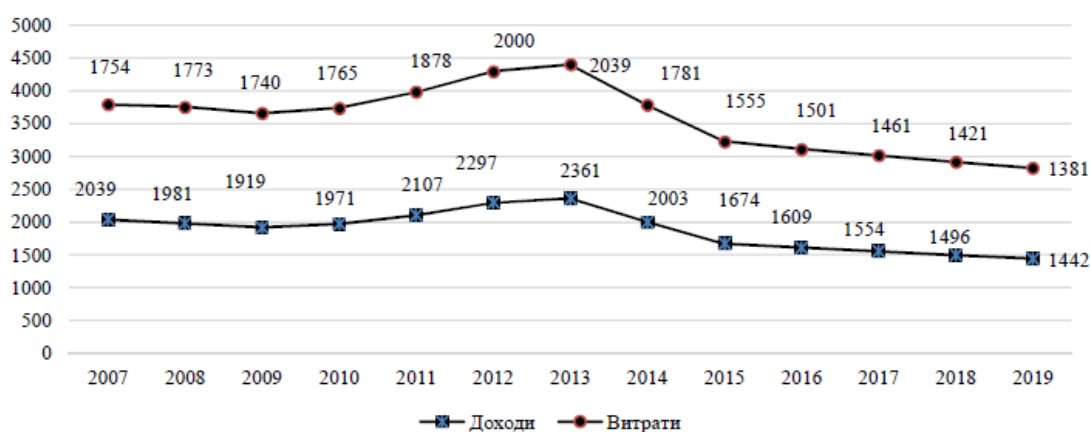
Сучасна економічна теорія дає кілька трактувань заощаджень: заощадження – це частина доходу, що не використана на поточні споживчі потреби в певний період часу; збільшення поточних витрат населення приводить до зменшення заощаджень і знижує його довгострокову фінансову стійкість; і навпаки, збільшення заощаджень зумовлює скорочення поточного споживання; заощадження – це частина доходу, що накопичується і призначена для задоволення потреб у майбутньому; в основі заощаджень є добровільне відкладання грошових коштів з метою задоволення потреб: забезпечення подальшого споживання або отримання додаткового доходу;

заощадження – це витрати, пов’язані зі збільшенням особистого майна; кошти, призначені для накопичення, можуть бути вкладені в різні види фінансових і нефінансових активів [1, с. 20-21].

Роль заощаджень у формуванні ресурсного потенціалу банків значною мірою диференціюється залежно від особливостей банківських систем. Досліджуючи диференціацію ролі заощаджень населення у формуванні ресурсного потенціалу банків, робимо висновок, що залежність банківських ресурсів від коштів фізичних осіб, розміщених на депозитних рахунках, перебуває під впливом низки чинників, а саме: сформована кон’юнктура ринку кредитно-депозитних послуг в Україні; доступність зовнішніх запозичень (рефінансування НБУ, ринок облігаційних позичок та міжбанківське кредитування); стабільність фінансової системи та рівень довіри вкладників до банків і банківської системи; спеціалізація банківської установи на визначеному сегменті ринку банківських послуг; чинники, що зумовлюють залежність банківських ресурсів від заощаджень населення; регіональна мережа філій та відділень банку, його активність в обслуговуванні населення; рівень фінансової грамотності населення; макроекономічна кон’юнктура в країні та стадія ділової активності; особливості нормативно-правового регулювання діяльності банків у сфері залучення заощаджень [2, с. 302; 3, с. 276-277].

Дослідження динаміки та факторів формування доходів, витрат і заощаджень населення – важливий етап виявлення тенденцій та закономірностей формування ресурсного потенціалу банків. За дослідженнями проведеними Сидоровою А.В. [4, с. 160-161], прогноз сукупних середньомісячних доходів та витрат на одне домогосподарство за різними моделями – трендових, адаптивних та авторегресійних, найбільш адекватними з яких виявилися адаптивні моделі З. Хелвіга (рис. 1).

Рис. 1 Теоретичні значення реальних сукупних середньомісячних доходів та витрат на одне домогосподарство за 2007-2019 рр., тис грн.

Джерело: [4, с. 161]

Проте вірогідність прогнозних показників малоімовірна, тому що у 2016 р. ситуація в країні трохи покращилася. Реальний ВВП зріс у порівнянні з 2015 р. на 2,3%, у 2017 р. розмір мінімальної заробітної плати було підвищено до 3200 грн., розмір пенсії за віком – до 1808,90 грн.

Із метою забезпечення стабільності банківського сектора у більшості розвинених країн світу створюються системи «financial safety net», які передбачають: створення кредитора останньої інстанції, який бере на себе основний тягар вирішення проблем ліквідності банків; розроблення комплексу заходів з регулювання фінансового стану банків, а також пруденційний нагляд, який здійснюється, як правило, центральними банками; введення системи страхування вкладів, що виконує поряд із забезпеченням страхового захисту майнових інтересів вкладників цілий комплекс заходів щодо попередження банкрутств банків. Тому, для вітчизняної практики за доцільне є трансформація існуючої системи функціонування Фонду гарантування фізичних осіб в частині використання комбінованої системи гарантування депозитних вкладів населення в Україні, в якій система базового гарантування вкладів на суму до мінімального ліміту через ФГВФО доповнюється системою додаткового гарантування вкладів на суму понад ліміт, через систему страхового ринку.

Узагальнюючи результати дослідження, слід констатувати, що з огляду на роль заощаджень у суспільстві саме стан заощаджень населення відображає процеси загальноекономічного розвитку України, зокрема, соціальні аспекти, а також становлення фінансової і банківської систем.

Список використаних джерел:

1. Примостка Л. О. Заощадження населення України: формування та залучення в банки: монографія / Л.О. Примостка, В. Г. Шевалдіна. – К.: КНЕУ, 2014. – 234 с.
2. Вядрова І.М. Формування ресурсної бази банків на основі заощаджень населення: теоретичні аспекти та українські реалії / І.М. Вядрова, І.О. Добровльська // Бізнес-Інформ. – 2015. – № 9. – 301-307.
3. Коваленко В.В. Заощадження населення у забезпеченні фінансових ресурсів банків / В.В. Коваленко, О.С. Сергєєва // Інфраструктура ринку. – 2019. – Вип. 28. - С 275-283.
4. Сидорова А.В. Коваленко А.О. Доходи та витрати населення: статистичне оцінювання, моделювання та прогнозування / А.В. Сидорова, А.О. Коваленко // Фінанси, облік, банки. – 2017. – № 1 (22). – С. 154-1262.